Matematiki analiz dersi näme?

Bilmeli ýönekeý soraglar:

- 1. Matematiki analiz näme öwredýär? Matematiki analiz matematikanyň bir bölümi bolup, ol funksiýalar barada başlangyç düşünjeleri we derňew usullaryny öz içine alýar we bu bölümde funksiýalara, yzygiderliliklere, funkiýalaryň predellerine, önümlerine, integrallaryna we hatarlaryna seredilýär.
- 2. Köplük barada düşünje: Köplük-haýsy hem bolsa bir nyşan ýa-da düzgün boýunça häsiýetlendirilýän islendik erkin obýektleriň toplumy
- 3. Köplükde geçirilýän amallar:Birleşmesi -A $\cup$ B, Kesişmesi A $\cap$ B, Boş köplü $k - \emptyset$, Tapawudy - A/B
- 4. Funksiýa näme? Üýtgeýän bir ululygyň başga bir üýtgeýän ululyga baglylygyna funksiýa diýilýär. y = f(x)
- 5. **Argument näme?** y = f(x)-formuladaky x-ululyga baglanşyksyz üýtgeýän ululyk ýa-da argument diýilýär.
- 6. Elementar funksiýalar haýsylar?- Derejeli funksiýa, görkezijili funksiýa, logarifmik funksiýa, trigonometrik funksiýa, ters trigonometrik funksiýa
- 7. Funksiýanyň kesgitleniş ýaýlasy-bu funksiýada x-ululygyň alyp biljek bahasy
- 8. **Funksiýanyň bahalar ýaýlasy**-bu funksiýada y-ululygyň alyp biljek bahasy
- 9. **Jübüt we täk funksiýa:** f(-x) = f(x) sert ýerine ýetse jübüt funksiýa diýilýär, f(-x) = -f(x) sert ýerine ýetse täk funksiýa diýilýär.
- 10. Funksiýanyň berliş usullary: Tablisa usulynda, Grafik usulynda, Analitik usulynda, Parametrik usulynda, Kompýuter usulynda
- 11. Periodik funksiýa: f(x + nT) = f(x), $T \neq 0$ sert ýerine ýetse periodik funksiýa diýilýär.
- 12. Funksiýanyň ekistremumy: Funksiýanyň maksimumyna, minimumyna funksiýanyň ekistremumy diýilýär.
- 13. Ters funksiýa: x = g(y), funksiýa
- 14.y = f(x) funksiýanyň ters funksiýasy diýilýär, belgilenişi f^{-1}
- 15. Cylşyrymly funksiýa: y = f(u), u = g(x), y = f(g(x)) -cylşyrymly funksiýa
- 16. Funksiýanyň predeli näme? Funksiýanyň argumenti haýsy hem bolsa bir a – sana ýakynlasanda, funksiýanyň bahasy b-sana ýakynlasýan bolsa, onda bu b -sana y= f(x) funksiýanyň predeli diýilýär. $\lim_{x\to a} f(x) = b$
- 17. **Ajaýyp predeler:** $\lim_{x\to 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ brinji ajaýyp predel 18. $\lim_{x\to \infty} \left(1 + \frac{1}{x}\right)^x = e$ ikinji ajaýyp predel
- 19. Funksiýanyň artdyrmasy näme? $\Delta f = f(x_0 + \Delta x) f(x_0)$

- 20. Argumentiň artdyrmasy näme? $\Delta x = x x_0$
- 21. **Funksiýanyň önümi barada düşünje:** Funksiýanyň önümi bu Δf funksiýanyň artdyrmasynyň Δx argumentiň artdyrmasyna bolan gatnaşygynyň argumentiň artdyrmasy nola ymtylandaky predeline aýdylýar. $f'(x) = \lim_{\Delta x \to 0} \frac{\Delta f}{\Delta x}$ 22. **Ýokary tertipli önüm name?**: Ikinjiden başlap ähli önümlere yokary tertipli
- önüm diýilýär. y'', y''', $y^{(4)}$, $y^{(5)}$ .....we.ş.m
- 23. Funksiýanyň differensialy näme?: dy = f'(x) dx
- 24.**Lopitalyň düzgüni:** $\lim_{x \to a} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \to a} \frac{f'(x)}{g'(x)}$ **25.Asyl funksiýa näme?** F'(x) = f(x) deňlik ýerine ýetse F-funksiýa f-
- funksiýa asyl funksiýa diýilýär.
- 26. **Kesgitsiz integral näme?** f-funksiýanyň X arlykdaky ähli asyl funksiýalarnyň köplügine f funksiýanyň sol aralykdaky kesgitsiz integraly $\operatorname{di\acute{y}il\acute{y}\ddot{a}r}.\int f(x) \, \mathrm{d}x = F(x) + C$
- 27. **Kesgitli integral näme?** f-funksiýanyň [a, b] kesimdäki integral jemine f funksiýanyň sol aralykdaky kesgitli integraly diýilýär.
- $28. \int_{a}^{b} k f(x) dx = k(F(b) F(a))$